

Motion till riksdagen 2019/20:3630

av **Jakob Forssmed m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2019/20:181 Extra ändringsbudget för 2020 – Förstärkt stöd till välfärd och företag, insatser mot smittspridning och andra åtgärder med anledning av coronaviruset

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utvärdera konsekvenserna av sin bedömning när det gäller tidsbegränsningen mars–april i omställningsstödet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera konsekvenserna av den gällande definitionen av nettoomsättning enligt 13 kap. 1 § inkomstskattelagen (1999:1229) där sådana intäkter som rör medlemsavgifter, gåvor och bidrag inte är inkluderade och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera tillämpningen av 3 § utifrån privat ägda företag vars huvudsakliga försäljning sker till offentliga aktörer och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera tillämpningen av beräkningsunderlaget för fasta kostnader och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera konsekvenserna av den föreslagna jämförelseperioden mars–april 2019 vid beslut om omställningsstöd och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera kravnivån på underlag vid bedömning om en försäkring för ekonomiskt bortfall ska innebära en avräkning från omställningsstödet och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera konsekvenserna av att ideella föreningar och trossamfund hanteras som enskilda föreningar och inte som en koncern och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Följd motionsrätten gällande ändringsbudgetar är starkt begränsad i praxis. Det gör att Kristdemokraternas yrkanden i denna följdmotion inte omfattar hela motionens intentioner. Texten redogör för Kristdemokraternas syn på åtgärderna i propositionen.

En förlängning av omställningsstödet bör ske

Regeringen föreslår i propositionen att omställningsstödet bara ska gälla för månaderna mars–april 2020. Kristdemokraterna anser att det är en väl snäv tidsram och riskerar att missa månader av kraftiga omsättningsfall, vilket kan öka risken för att företag behöver vidta kostnadsbesparande åtgärder i form av extra uppsägningar och en ökad risk för konkurs.

Detta stöds av flera remissinstanser, såsom Stockholms Handelskammare, Företagarna, Småföretagarnas Riksförbund, Länsstyrelsen i Västra Götaland, Sparbankernas Riksförbund, Region Norrbotten, Region Stockholm, Statens kulturråd, Tillväxtverket och Svenskt Näringsliv.

Kristdemokraterna presenterade tidigare i år en egen modell för omsättningsstöd. I den föreslog vi att stödet skulle gälla under tre månader, eftersom vår bedömning är att detta bättre fångar upp de månader som myndigheternas restriktioner dämpat och kommer att dämpa efterfrågan i det breda näringslivet. Sverige är också beroende av omvärlden, och det faktum att många länder drabbats av pandemin senare än Sverige, och därmed vidtagit motåtgärder senare, ger även senare effekter på svensk ekonomi.

Regeringen gör med sin avgränsning också en annan bedömning än grannländerna Norge och Danmark som valde tre månader och där dessutom Danmark valt att förlänga med ytterligare en månad, något som regeringen också noterar i propositionen. Även fast Danmarks och Norges strategi gällande corona varit mer restriktiv så har de ekonomiska indikatorerna hittills inte gett stöd för att Sverige klarat sig väsentligt bättre. Exempelvis har regeringen visat i sina ekonomiska presentationer att korttransaktionerna minskat lika mycket i Sverige som i Norge. Sveriges mjukare linje med färre hårda restriktioner och mer rekommendationer har ändå inneburit stora ekonomiska bortfall, och i en sammanflätad ekonomisk värld har också andra länders restriktioner påtagliga effekter på svenska företag.

Med en längre period kan det å ena sidan vara så att färre företag kvalificerar sig, medan det å andra sidan för vissa branscher – som fortfarande inte sett någon större återhämtning – kan innebära ett avgörande stöd.

Kristdemokraterna anser därför att regeringen bör utvärdera sin bedömning att stödperioden ska vara två månader, mars–april. Regeringen bör också snarast lämna besked om att stödet förlängs en–två månader, utifrån behoven av att kunna stödja branscher och företag som även efter april månad sett stora omsättningstapp.

Omställningsstödet behöver anpassas för civilsamhället

Efter kritik mot kravet på F-skatt har regeringen valt att göra ett särskilt undantag från just det kravet för ideella föreningar, stiftelser och trossamfund. Kristdemokraterna välkomnar denna förändring som möjliggör för delar av civilsamhället att kvalificera sig för stöd. Men begränsningarna i stödet gör fortfarande att det inte är lämpat för dessa organisationer.

För det första omfattas bara sådan nettoomsättning som utgör näringsverksamhet enligt 13 kap. 1 § inkomstskattelagen (1999:1229). Sådan nettoomsättning rör försäljning av varor och tjänster, vilket för organisationerna innebär exempelvis kafé- och restaurangverksamhet, secondhandförsäljning, deltagaravgifter och reklam- och sponsorintäkter.

Men civilsamhällets organisationer har även andra viktiga intäcksströmmar i form av t.ex. medlemsavgifter, gåvor och bidrag, men även kapitalinkomster. Dessa intäkter omfattas dock inte av propositionen och exkluderar därmed sådan omsättning som är central för verksamheten. Just insamlingsverksamhet i samband med olika typer av samlingar är typexempel på sådant som spelar stor roll för många organisationer, men som inte varit möjligt under pandemin.

För det andra gäller omställningsstödet bara för omsättningstapp som skett månaderna mars–april 2020. Den avgränsningen kan verka logisk i viss mån eftersom restriktionerna för att hantera coronakrisen hade sitt epicentrum under dessa två månader, dock med effekter som fortsatt under efterföljande månader och därmed bör inkluderas. Det uppstår dock ett påtagligt problem för civilsamhället där årscyklerna i intäkter ofta är tydliga, med sommarmånaderna som utgör en mycket viktig del av verksamhetens omsättning. Enligt ett yttrande från Famna, Forum, Giva Sverige, KFO och Idea gör den avgränsningen att sådan omsättning som rör inställda sommaraktiviteter – som läger för barn och unga – inte syns i räkenskaperna för den period som regeringen föreslår att stödet ska gälla. I stället kommer omsättningstappet senare när verksamheter – till följd av restriktionerna från myndigheterna – ställs in och medlems- och deltagaravgifter måste betalas tillbaka.

Dessa effekter visar att ett särskilt riktat omställningsstöd för civilsamhällets organisationer bör införas av regeringen. Men i avvaktan på ett sådant, och för att det brådskar, anser vi också att regeringen bör föreslå förändringar i nuvarande omställningsstöd så att det kommer civilsamhället till del på ett rimligt sätt.

Vi anser därför att omställningsstödet för ideella föreningar, stiftelser och trossamfund bör förlängas så att nettoomsättning fram till sista juni kan vara föremål för stöd.

Vi anser också att det bör göras ett undantag för ideella föreningar, stiftelser och trossamfund när det gäller definitionen av nettoomsättning enligt 13 kap. 1 § inkomstskattelagen (1999:1229) och att sådana intäkter som rör medlemsavgifter, gåvor och bidrag bör inkluderas. Regeringen bör återkomma snarast till riksdagen med lagförslag som tillgodoser detta och utvärdera konsekvenserna av den föreslagna lagstiftningen i denna del.

Det måste tydliggöras att privata vårdföretag kan få del av stödet

På s. 31 i propositionen står det: ”Avgörande i detta sammanhang för bedömningen av om det är fråga om affärsverksamhet är att den inte huvudsakligen finansieras av anslags- eller skattemedel. Om verksamheten huvudsakligen finansieras av anslags- eller skattemedel ska den inte anses utgöra affärsverksamhet och därmed inte kunna få stöd. Ledning för vad som avses med huvudsakligen kan tas från den innebörd som detta begrepp har inom skattelagstiftningen, dvs. ca 75 procent. Bedömningen bör ske med utgångspunkt i det räkenskapsår som avslutades närmast före den 1 januari 2020.”

Av propositionen framgår å ena sidan att företag som finansieras genom allmänna medel inte ska kunna erhålla en statlig subvention – omställningsstöd i det här fallet. Därefter följer en uppräkningslista: Offentliga verksamheter och rättssubjekt som stat,

kommun eller kommunförbund har bestämmande inflytande över ska inte kunna få stöd. Dessa undantag från möjlighet till stöd är rimliga.

Men så återkommer regeringen mot slutet av stycket och skriver att ledning för vad som ska avses med huvudsaklig finansiering ska vara minst 75 procent. Detta stycke kan uppfattas innebära att om ett privat företags försäljning sker med mer än tre fjärdedelar till kommuner eller statlig myndighet så kan detta företag inte erhålla omställningsstöd. Denna problematik riskerar också att gälla idéburna aktörer som har avtal med kommuner och regioner.

Kristdemokraterna är av uppfattningen att stöd ska kunna ges även till privatägda företag vars försäljning till mer än tre fjärdedelar sker till offentliga aktörer. Att sådana företag inte utesluts bör klargöras i lagstiftningen.

En bransch som Kristdemokraterna bedömer särskilt skulle drabbas om tolkningen av lagstiftningen blir att företag med mer än 75 procents försäljning inte ska kunna få omställningsstöd är vårdbranschen – företag som levererar olika vårdtjänster till kommuner och regioner och vars omsättning till långt mer än 75 procent handlar om försäljning till det allmänna.

Med anledning av ovanstående anser Kristdemokraterna att det bör tydliggöras att privat ägda företag omfattas av omställningsstödet oavsett verksamhetsinriktning och därmed att även privat och idéburen verksamhet som finansieras av allmänna medel, såsom vård- och omsorgsföretag, ska omfattas fullt ut av stödet. Regeringen bör därför utvärdera konsekvenserna av den föreslagna lagstiftningen i denna del.

Jämförelseperiod bör göras flexibel i vissa fall

I propositionen föreslås att omställningsstöd införs för månaderna mars och april 2020. Kristdemokraterna stöder förslaget men vill även se en förlängning av stödet, vilket också framgår av denna motion.

Däremot anser Kristdemokraterna att jämförelseperioden som regeringen anger alltid ska vara mars och april 2019 kan vara problematisk av en rad orsaker. Företaget i fråga kan vara nystartat, vilket innebär att omsättningen i mars och april 2019 var låg. Det kan också röra sig om extraordinära händelser som ombyggnad eller att stora intäkter bokförts under närliggande månader och därmed ger en missvisande omsättning för mars och april 2019. Slutligen finns det framför allt många företag inom besöksnäringen som har en intjäningsperiod som inte harmonierar väl med regeringens modell, men som drabbas hårt av krisen.

Kristdemokraterna anser att Skatteverket bör ges möjlighet att tillåta en annan jämförelseperiod om myndigheten anser att ett företag kan styrka att mars och april 2019 inte är en representativ jämförelseperiod för företaget. Regeringen bör därför utvärdera konsekvenserna av den föreslagna lagstiftningen i denna del.

Klargör vissa fasta kostnader

Inom företagssektorn är det vanligt att låta andra företag sköta vissa löpande uppgifter för att få till stånd en mer effektiv företagsorganisation. Det kan röra sig om ekonomiadministration och it-tjänster.

För ett företag som lagt ut dessa tjänster kan det totalt röra sig om relativt stora belopp. Även om försäljningen minskar är detta kostnader som måste fortlöpa för att upprätthålla företagets grundläggande verksamhet.

Enligt propositionen ska fasta kostnader definieras närmare i kommande förordning. Kristdemokraterna anser dock att riksdagen bör klarlägga att fasta kostnader som upphandlad bokföring, administration och it-service bör kunna komma i fråga som underlag vid beräkning av omställningsstöd. Regeringen bör därför utvärdera konsekvenserna av den föreslagna lagstiftningen i denna del.

Avräkning vid försäkringsersättning

I propositionen anges att försäkringsersättning som företag erhåller för minskad omsättning i samband med covid-19 ska avräknas från omställningsstöd. Kristdemokraterna instämmer i den principen.

Dock är den typen av försäkringslösningar ovanlig och sannolikt har få företag erhållit eller kommer att erhålla försäkringsersättning för omsättningsminskning som härrör till effekterna av covid-19. I regeringens proposition är det oklart hur omfattande underlag som krävs i ett företags ansökan om omställningsstöd för att det ska anses klarlagt att försäkringsstöd inte kommer att erhållas.

Kristdemokraterna anser att det bör räcka med att ett företag intygar att man utrett möjligheterna till försäkringsersättning genom kontakt med sitt försäkringsbolag. Det vore orimligt att kräva att försäkringsersättningar utreds i botten eftersom det skulle handla om rättsliga processer som förmodligen inte skulle vara avslutade till den 31 augusti 2020 då ansökan om omställningsstöd ska vara inlämnad. Regeringen bör därför utvärdera konsekvenserna av den föreslagna lagstiftningen i denna del.

Möjlighet för ideella organisationer att söka omställningsstödet som koncern

Regeringen skriver under 5.4 att varje enskild juridisk person i en koncern ska hanteras som en individuell stödmottagare. Under 5 § skriver regeringen också att ”om flera företag som vid tidpunkten för ansökan ingår i en koncern av sådant slag som anges i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) ska ansöka om omställningsstöd, ska ansökningarna ges in samtidigt”. Vi tolkar detta som att varje ideell förening och trossamfund måste skicka in en egen ansökan om stöd. Men ideella föreningar och trossamfund har ofta väldigt många lokala föreningar, som har begränsade möjligheter att administrera en ansökan.

Det är av största vikt att ideella föreningar och trossamfund som omfattar flera juridiska personer kan söka omställningsstödet som en enhet för att stödet ska få någon verklig effekt för ideella organisationer. Annars riskerar många – var och en för sig – att inte nå upp till 250 000 kronor i omsättning. Det bör därför finnas ett undantag för ideella organisationer så att det går att söka som ”koncern”.

Kristdemokraterna anser därför att det bör införas en särskild bestämmelse, eller regleras i kommande förordning, att ideella föreningar och trossamfund som omfattar flera juridiska personer ska ha möjlighet att betraktas som en koncern när de tillhör en riksorganisation. Regeringen bör därför utvärdera konsekvenserna av den föreslagna lagstiftningen i denna del.

Jakob Forssmed (KD)

Sofia Damm (KD)

Hampus Hagman (KD)

Hans Eklind (KD)

Désirée Pethrus (KD)